

D. O. M.
POSITIONES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

TUPENDUM Naturæ miraculum, Generatio:
stupenda non minùs, quibus perficitur, organa.
Varia hæc in utroque sexu; diversa in generatione
obeunt munia; hinc copulationis blanda necessi-
tas, hinc ad invicem fruendum amabili legi imæ
Veneris æstro uterque appellitur. His, pudendis
non dicam, sed venerandis potiùs organis, ab ipsismet mundi in-
cunabulis, ex Creatoris instituto, renatur humanum genus;
hæc societatis vinculum, hæc mutuum Marem inter & Fœ-

minam constituunt commercium ; hæc denique secundissimum propagationis rorem benignius stillant. At cum ea sit humana fors & conditio ut in ipsomet voluptatis sinu oriatur morborum indefessa cohors, sua etiam Genitalibus nascuntur incommoda. De Testium amputatione æturi, illorum structuram tantum proponemus.

TESTES seu Testiculi aut Didymi, numero duo, tres nonnunquam (a), raro unici (b), sunt corpora oblonga, figuræ ovata, lateraliter depressa, ovi columbini molem in viris æmulantia, aliquando majora, extrâ Abdomen vulgò propenduntia, Scrotoque involuta.

INTEGUMENTA communia & propria sortiuntur Testes. Illorum unum & exterius à cute & cuticulâ oriundum, pinguedine destitutum (c), plurimis glandulis sebaceis, & pilorum bulbis intertextum, in duas partes mediante futurâ peculiari seu Raphe à radice Balani ad Anum usque divisum, Scrotum seu Bursa virilis nuncupatur.

ALTERUM & interius, *Dartos* dictum, nervis, venis, arteriis que plurimis refertum, carnoso, cum pubis inferiore ramo adhærente, panniculo constat : hinc Testibus oriuntur loculi peculiare quorum adunatione exurgit septum inter utrumque ; hinc etiam quâ de causâ contrahatur, & rugosum quandoque fiat Scrotum potest colligi.

TRIPLI CI membranarum serie peculiariter involvitur Testiculus uterque. Prima plurimis cellulis efformata, textûs cellularis Peritonæi pars & processus, ab ipsomet originem suam mutuatur. Hæc non tantum vasorum præparantium plexum, sed etiam ipsummet Testem, vaginæ ad instar, continet, inde Vaginalis audit.

HUIC externè & lateraliter alteram constituens membranam adnascitur Musculus Cremaster seu suspensor, à Musculis obli-

(a) Horum exempla videantur apud Blasium, *Observ. Med. rarior* ; Ferri-
lium, *Pathologiæ capit. 8. lib. 18.* & Graafium in tractatu de virorum organis
generationi intervenientibus ; inde illi homines sic benè nati & salaciores,
pugnæ veneræ & generationi aptiores evadunt.

(b) Consulat. Riolanus in *Antropophagiæ lib. 2. cap. 31.* & Graafius
loco citato, &c.

(c) In obesissimis tamen adest nonnunquam pinguedo sine morbo peculiari,
ut testatur Mangerus in *Theatro Anatomico, lib. 1. parte 2. capite 10.*

quo interno & transverso emissus, in progressu suo suprâ Testem expansus membranam dat Erythroideam seu Rubram.

TERTIA dura, crassa, validaque admodum, à colore Albuginea dicta, exterius lævis, & aqueo humore perfusa, interius inæqualis, plurimas folliculorum instar emitit membranas exiguis Testium vasculis continendis, stabiliendis, proprio loco coercendis aptatas.

NERVIS, Arteriis, Venis tum sanguineis, tum lymphaticis, & vase excretorio gaudet Testiculus, quæ simul conjuncta Funiculum spermaticum constituunt. Arteriæ cum venis intortæ, textu cellulari involutæ, & versûs Testem tendentes, furculorum numero & multiplicatione efformant corpus ab Anatomicis Pampiniforme seu Pyramidale dictum.

MINUTISSIMORUM vasculorum semen conficiendum, albicansium, diversimodè intricatorum, mediante membranâ coarctatorum, congerie efformatur Testis substantia. In plurimis animalibus è Teste emergunt sex vel septem tubuli, tenuissimi, de lateribus in latius incurvati, majorem Parastata globum constituentes, in hoc tantum puncto concurrentes, indeque uno simplici ductu ad Vesiculas seminales excurrentes, liquoremque deponentes (a). Hinc quid sit sentiendum de corpore Hgmoni facile deduci potest, hinc etiam habitâ ratione usus, Testem ad glandulas esse referendum cum Warthono probatur.

Ex margine Testis superiori surgit corpus, quâ parte ipsi non committitur, gibbum, quodam modo teres, latius non nihil quàm crassum, membranâ Albugineâ involutum; Epididymis seu Parastata nominatur. Plurimis efformatur tubulis serpentino ductu etortis, sed crassioribus eâ præsertim parte quâ vaferens constituit. Hoc primò cellulosum, postea latiori cavitare donatum, sursum ascendit vaginâ immersum, per annulos Abdominis transiturum, versûs vesicâ posteriora reflectitur, indeque liquorem in Vesiculas seminales deponit.

A parte sanguinis subtiliori secretus, elaboratus, spiritibus refertus, per fluctus, blandus, tempore Ejaculationis per Urethram debito loco immittendus liquor, Semen constituit. Quid præstet ad generationem? Quinam sint ipsius in Œconomia animali effectus à ratione & experientia deducendum.

(a.) Videatur Graavius in tractatu suprâ citato.

E X C H I R U R G I A.

HUMANUM decus, indicia virilitatis, præcipua generatio-
nis instrumenta, Testiculi. Exquisitis his-ce organis orbatos
à sacris prohibet Religio, ab amplexu conjugali vetat Jus civile,
tanquam inutiles arcet societas. Horum ergo recisionem non nisi
invita suscipiat Chirurgia. Damnosa licet operatio, sola sæpè tuta
fit anchora, præsertim in Sarcocoele (a). Hunc itaque morbum
præcæteris expendemus.

TUMOR durus, inæqualis, ad schirri modum indurefcens,
cum Testiculi aut Scroti intumescentiâ, carnis speciem præ se fe-
rens, Sarcocoele vocatur. Hic morbus rarior, frequentior schirus.

HUJUS mali non eadem sedes: cum duritie insigni, imò schir-
rosa, aliquandò ferè ossæ deprehenditur ipsa Testis substantia;
membrana nonnunquàm propriæ aut Scrotum intumescunt; quan-
doque etiam tumens Epididymis adnascentes Testi carnes men-
tiuntur (b). Hinc deducendæ præcipuæ morbi differentiæ, licet
quàm plures alias mutuetur à simplicitate, aut compositione,
causis, & accidentibus.

FIBRILLARUM extensio, vasculorum dilatatio, fluidorum
stasis, depravatio in Teste aut hujus involucris, quidquid Ar-
terias aut Venas comprimere, inflammationem producere po-
test (c), ut impura Venus, Gonorrhœa suppressa, Topica reper-
cussientia incautè adhibita, vis externa quælibet &c. Sarcocoeles cau-
sæ statuantur.

(a) Notandum est hanc vocem, *Sarcocoele*, indifferenter usurpari apud
autores tum pro tumore scroti, tum pro schirro Testiculi significandis, licet
illi morbi essentialiter inter se differant; nam sarcocoele, idest, tumor carni
similis in scroto tantum sedem habet; tumor verò Testium schirri indolem
refert, & nunquam carneus est. Huic præsertim morbo competit castratio;
nos tamen, ut usui fiat satis, verbum sarcocoele promiscuè adhibebimus.

(b) Hujus exemplum videre est apud M. Le Dran Colleg. Parisens.
Chirurgum, & regia: Chirurg. Academ. Direct. Obs. 72. tom. 2.

(c) Sarcocelen ex acu in Testiculum infantis infixâ describit Saviard Chirurg.
Parisi. dum viveret, meritisq. Observat. 36.

TUMOR Testiculī schirrosus, tactu facillè dignoscitur, difficiliùs tumor Epididymidis, præsertim si majorem habeat molem, ita ut Testiculum ferè involvat. A densitate, duritie; & renitentia cutis Sarcocoele Scroti habeatur. Tumor durus, parùm dolens, à causâ externâ oriundus, Sarcocoelem benignam; tumor verò dolens, à causâ internâ, cum Circocoele, Varicocoele, Nodis seu tumoribus Funiculi (a), malignam indicat.

A sarcocoeles simplicitate, compositione, tempore, mole, sede, causâ & accidentibus deducenda Prognosis, varia que instituenda curandi methodus,

SARCOLES benignæ & recentis sanguinis missionibus, diluentibus, resolventibus medicamentis tum internis tum externis, digerentibus, balneis, fomentis, sudoriferis, victu tenui &c. variis pro mente Chirurgi imperandis, curatio tentanda; adhibenda que præcateris fascia quam Suspensoriam vocant.

SARCOCELE recens aut etiam vetusta, modò absolutè non sit schirrosa, ab impurâ Venere aut Gonorrhæâ suppressâ, diluentibus primò, sudoriferis postea, Mercurialibus remediis internè adhibitis, aut etiam Hydrargyrosi feliciter debellatur.

SARCOCELE durior, vetusta, ad schirrum accedens, dolens, à causâ internâ, exiguo temporis spatio producta, nisi tempestivè, & cautè admodum resolvatur, facillimè, nec sine vitæ periculo, in cancrum mutari experientiâ probatur (b), unde si per congruum tempus admotis remediis idoneis, nihil ex tumore minuatur, & Testiculus indecorè & cum doloribus pendeat, excidendus.

OMNIBUS ritè dispositis, cutis incidenda, dilatandus textus cellularis: processus Peritonæi Funiculum circumvolvens inspicendus ne, si sit Hernia, lædantur Intestina aut Omentum. Plus minus-ve pro re natâ ampliandus Annulus (c), callosa si quæ

(a) Vid. Le Dran *Opérations de Chirurgie* pag. 189.

(b) Vid. Clar. Heisterus institut. Chirurg. part. 2. de Sarcocoele.

(c) Consul. Mag. de Garengot *Opérat. de Chirurgie* tom. 2. pag. 326. troisième édition.

Ant excidenda, hæmorrhagiæ Funiculi & Septi occurrendum.

TUMENTI Funiculo, vasisque spermaticis dilatatis & induratis inutile remedium, à quibusdam laudata, ligatura duplex; inutile etiam si in medio perforetur Funiculus, indeque injecto urinqùe spleniolo firmius constringatur; tutior & sufficiens, si necessaria, ligatura simplex.

TESTICULUM à scroto resolutum, non mox resectum sed relictum, injectâ ligaturâ flaccescentem, putrefactioni committere damnosum & perniciosissimum censemus (a).

ARTERIÆ spermaticæ intrâ digitos confusio, ab Albucasi & P. Eginetâ proposita, à M. Le Dran laudata (b) parùm tuta, innoxia quandoque probari (c) potest. Ferrum candens rejiciendum. Funiculo sicut, & longiùs, quantum fieri potest, servato, omnibus mediis anteposenda ritè administrata compressio (d).

CANCROSA post confusionem, aut post vulnus Testem afficiens, non amputatione Testis, sed remediis anti septicis & supurationem blandè moventibus curanda.

TUMORI Testium absolute cancroso, cum Funiculi spermaticæ callo altiori, & doloribus in Abdomen protensis palliativa tantùm competit curatio, excisio removenda.

Si morbus solum tantùm Epididymidem lædat, inutilis Castratio; tumor scalpello quantum fieri potest, non verò Cauteris debellandus; cautus tantùm post excisionem prodesse potest medicamentorum rodenrium usus (e).

(a) Huic favere videtur Heisterus in institutionibus Chirurg. part. 2.ª section. 5.ª de Sarcocoele. Quid hac se re sentiat laudandus Sharp, videatur. *Recherches critiques sur l'état présent de la Chirurgie*, pag. 146.

(b) Le Dran *Opérations de Chirurgie* pag. 193.

(c) Vide Sharp. loco citato.

(d) Felici cum exitu nuper adhibita fuit in hoc casu compressio, mediante Agriço pedis equini facie, in Nosocomio Caritatis Parisiensis: inò Funiculum suprà se revolutum, & in situ mediante linteo carpto retentum hæmorrhagiam avertere testatur ex praxi propriâ clarissimus Aclius Præses. His mediis præcaverunt accidentia à ligaturâ oriunda.

(e) Vid. Dionis. *Opérations de Chirurgie*, quatrième Démonstration.

Quæ totum occupat scrotum Sarcocoele, irritis remediis generalibus, si maximam in molem accreverit, (a) Naturæ committenda.

(a) Waltherus prægrandem ejusmodi tumorem ultra genua pendentem proponit in actis Eruditor. Lipsiensium ann. 1725. & Dionis loc. supra laudato.

Has positiones, DEO JUVANTE, & præside M. ROCHO DUBÉRTRAND, in Universitate Parisiensi Artium & Chirurgiæ Magistro, nec non Scholarum Præposito, tueri conabitur PETRUS BARTHELEMOT SORBIER, Sarlatensis, Artium Liberalium Magister, & Serenissimi Principis, Aurelianensium Ducis, Chirurgus ordinarius.

P A R I S I I S,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Sabbati 15^a Julii, à sesqui - secundâ post meridiem ad Septimam. Anno Domini 1752.

P R O A C T U P U B L I C O,

E T

S O L E M N I C O O P T A T I O N E.

Typis DELAGUETTE Regii Chirurg. Collegii
Typographi 1752.